

Innovatív megoldások a fiatalok körforgásos életmódjának elősegítésére nagyvárosi környezetben

A kihívás rövid tartalmi összefoglalása: A fenntartható, körforgásos gazdaságot támogató életmód egyre fontosabbá válik, a fiatal generációk szerepe pedig meghatározó ezen a területen. Az urbanizáció révén növekszik a városi lakosság aránya, valamint nagyvárosokban a klímaváltozás által kiváltott negatív hatások is fokozottan vannak jelen. A körforgásos gazdaság sok esetben a klímaváltozással kapcsolatos problémákra is választ adhat, hiszen a fenntartható fogyasztás és termelés hozzájárul az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentéséhez. Mindemellett a tudatos fogyasztók fokozottabban érdekeltek a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás területén is, vagyis szemléletformálási hozzáadott értékkel is bír a körforgásos gazdaság és életmód. Fontos tehát a nagyvárosokban élő fiatalok esetében vizsgálni a körforgásos életmód sajátosságait, motivációit és perspektíváit.

A kihívás szorosan kapcsolódik a Környezetgazdaságtan és Fenntartható Fejlődés Tanszéken zajló „NiCE: Partvonalról a figyelem középpontjába - Városközpontok a fenntartható életmód szolgálatában” Interreg Central Europe projekthez, melynek keretében lezajlott a status quo értékelése és a célcsoportokra vonatkozó igényfelmérés, a XI. kerületre vonatkozóan.

A kihívás területi fókusza szintén Budapest XI. kerülete, legfontosabb célcsoportja pedig az egyetemisták korosztálya. A munka során, áttekítve a NiCE projekt keretében összegyűjtött jó gyakorlatokat azok kerülnek kiemelésre, majd akár továbbgondolásra, amelyek fiatalok számára különösen hasznosak lehetnek. A korábbi gyakorlaton túlmutató innovatív megoldások – pl. személyes vagy online börzék, „ételmentés” megoldások egyetemisták számára – is javasolhatóak, kifejleszthetők, akár kiválasztott közösségi média felületek használatával.

Az elérendő eredmény rövid leírása: A fenntartható fogyasztás támogatására számos hagyományos és innovatív üzleti modell érhető el (kölcsonzés, megosztáson alapuló gazdaság, csomagolásmentes üzletek, felújítási, javítási szolgáltatások, használt termékek), amelyek között permanensen működő szolgáltatások (pl. műhelyek, adományboltok, folyamatosan hozzáférhető sharing economy megoldások) és rendezvények (ruhacsere, bolhapiac, tematikus csere-rendezvények - „swap party”) is megjelennek. A fizikai csere mellett az online tér is egyre fontosabb a személyek közötti (peer-to-peer) cserefolyamatok vagy épp a vállalkozások és felhasználók közötti tranzakciók lebonyolításában. Tematikus csoportok közösségi média felületeken, mobiltelefonos applikációk és weboldalak segítik jellemzően az újrahasználást (pl. termékek továbbadása), megosztáson alapuló gazdaság (pl. utazásmegosztás, autó- és kerékpármegosztás) és az erőforrás-pazarlással szembeni fellépés (pl. élelmiszermegosztás) irányába történő cselekvést.

A kutatás eredményeként összegyűjtésre és elemzésre kerülnek a körforgásos életmódot segítő jó gyakorlatok Budapest XI. kerületében, különös tekintettel a fiatalok életmódváltását segítő megoldásokra. Újszerű kezdeményezések, megoldások szülehetnek. A munka hozzájárul a klímatudatosság és a tudatos erőforrás-használat fejlesztéséhez.

A várható hasznosítás jellege: A kihívásnak mind elméleti (jó gyakorlatok osztályozása, értékelése, fiatalok attitűdjeinek feltárása), mind gyakorlati hasznosulása (újszerű megoldások, „kis lépések a körforgásos, fenntartható életmód felé”) várható.

Referenciák: A NiCE projekt keretében elkészült egy „Virtuális kiállítás”, amely a jellemzően a projektben résztvevő városokban elérhető jó gyakorlatokat mutatja be. A „Virtuális kiállítás” itt érhető el: [Nice Gallery](#). „Transition to Circular Economy of Urban Areas and Communities with Special Attention to Lifestyles” címmel jelent meg a témával kapcsolatban Dr. Szabó Mariann és Csigéné Dr. Nagypál Noémi német és olasz kollégákkal (Jan Gimkiewicz, Szövetségi Környezetvédelmi Ügynökség – Németország; Francesca Cappellaro & Carolina Innella, Italian National Agency for New Technologies, Energy and Sustainable Economic Development, nemzeti hatóság - Olaszország) közös kutatási cikke a Q1-es besorolású Discover Sustainability folyóirat „Transformative Knowledge for Urban Sustainability: Envisioning, Entabling, and Realizing Change under the New European Bauhaus” című gyűjtemény részeként a Springer Nature kiadónál, amely itt érhető el: <https://link.springer.com/article/10.1007/s43621-024-00726-0>

Szükséges előismeretek: A kiírásra két-három hallgató közös jelentkezését várjuk, ezért fontos a csapatmunka. Mind GTK-s, mind más karok hallgatóit várjuk, „vegyes” csapat előny lehet.

Konzulensek:

Buzási Attila (buzasi.attila@gtk.bme.hu)

Csigéné Nagypál Noémi (csigene.noemi@gtk.bme.hu)

Szabó Mariann (szabo.mariann@gtk.bme.hu)

BME GTK Környezetgazdaságtan és Fenntarthatóság Tanszék